

Departament Dróg Publicznych

Znak sprawy: DDP-1.450.57.2022

Związek Powiatów Polskich*Szanowny Panie Przewodniczący,*

w związku z otrzymaniem Stanowiska XXVIII Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich z dnia 8 czerwca br. w sprawie uporządkowania sieci dróg publicznych, Ministerstwo Infrastruktury przedstawia następujące stanowisko.

Na wstępie należy zaznaczyć, że z chwilą wprowadzenia reformy administracyjnej państwa, tj. z dniem 1 stycznia 1999 r. został wprowadzony nowy podział dróg publicznych na drogi: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne.

Powyższa reforma drogownictwa przeprowadzona została z uwzględnieniem postulatów zgłaszanych przez przedstawicieli samorządu terytorialnego. Z ich inicjatywy powstała nowa kategoria dróg publicznych – drogi powiatowe oraz powołani zostali zarządcy dróg na każdym szczeblu samorządu. Powyższe rozróżnienie odpowiadało nowemu podziałowi administracyjnemu kraju i wyposażało każdą jednostkę samorządu terytorialnego w drogi publiczne, za które odpowiada. Natomiast drogi niezaliczone do żadnej z kategorii dróg publicznych są drogami wewnętrznymi.

Podkreślenia wymaga, że podział dróg publicznych względem kategorii w roku 1998/1999 nastąpił nie na podstawie art. 5-10 ustawy o drogach publicznych lecz na podstawie art. 103 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. Nr 133, poz. 872 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem Rada Ministrów określiła wykaz dróg krajowych i wojewódzkich. Natomiast na podstawie art. 103 ust. 3 z dniem 1 stycznia 1999 r. dotychczasowe drogi krajowe i wojewódzkie, nie wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów, stały się drogami powiatowymi. Powyższe wynikało z reformy administracji publicznej i powstania powiatów. Należy zauważyć, że drogi powiatowe uzyskały kategorię z mocy prawa bez wskazywania ich przepisami aktów wykonawczych czy prawa miejscowego. Zmiana powyższych przepisów ustawy ze względu na ich zrealizowanie i obowiązujący obecnie podział administracyjny jest niemożliwa.

Należy wskazać, że przepisy ustawy o drogach publicznych umożliwiają dokonywanie zmian kategorii dróg. Procedury dotyczące dokonywania zmian kategorii dróg zostały określone w art. 5, 6, 6a, 7 oraz art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 736 z późn. zm.).

Zatem zmiany kategorii dróg, w przypadku, gdy lokalne władze samorządowe widzą taką konieczność, mogą być dokonane w trybie określonym w ustawie o drogach publicznych. Z informacji Ministerstwa Infrastruktury wynika, iż w niektórych przypadkach zainteresowane jednostki samorządu terytorialnego dochodzą do porozumienia i dokonują wspólnie weryfikacji sieci i zmian kategorii dróg publicznych we własnym zakresie. Ponadto art. 19 ust. 4 ustawy o drogach publicznych przewiduje możliwość przekazywania zarządzania drogami publicznymi między zarządcami, w trybie porozumienia, regulującego w szczególności wzajemne rozliczenia finansów. Natomiast Minister Infrastruktury nie ma określonych w przepisach prawa możliwości formalnych porządkowania sieci dróg samorządowych. Zaś kryteria zaliczenia dróg publicznych do poszczególnych kategorii są określone w ustawie o drogach publicznych i nie budziły generalnie do chwili obecnej zastrzeżeń.

Jednocześnie należy wskazać, że samorządy wszystkich szczebli powinny prezentować jednolite stanowisko w kwestii ewentualnych zmian ww. kryteriów zaliczenia dróg do poszczególnych kategorii dróg publicznych. Przedstawiane w piśmie Związku Powiatów Polskich zagadnienie dotyczy tylko dróg powiatowych i przedstawia punkt widzenia powiatu.

Ponadto kompleksowe uporządkowanie sieci dróg publicznych rozumiane jako automatyczna zmiana kategorii z dróg powiatowych na gminne oznaczałoby systemową zmianę wielu ustaw, w tym przede wszystkim ustawy o drogach publicznych, ustawy o finansowaniu infrastruktury transportu lądowego, ustawy Prawo o ruchu drogowym, ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego i pociągałoby za sobą zmiany w zakresie finansowania zadań powiatów i gmin. W przypadku takiego automatyzmu konieczne byłoby przeniesienie puli środków od powiatów do gmin.

Nie należy również zapominać, że od 2018 r. istnieje potężne wsparcie działań na drogach zarządzanych przez jednostki samorządu terytorialnego w postaci Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (poprzednio Fundusz Dróg Samorządowych), który wspomaga samorządy w poprawie stanu dróg powiatowych.

Przedstawiając powyższe Ministerstwo Infrastruktury informuje, że jest otwarte na ewentualne rozmowy, jednakże należy zastrzec, że jakiegokolwiek zmiany w tym zakresie musiałyby zostać uzgodnione przez wszystkie szczeble jednostek samorządu terytorialnego.

Z poważaniem

Dokument podpisany elektronicznie przez:

*Agnieszka Krupa
Zastępca Dyrektora
Departamentu Dróg Publicznych*